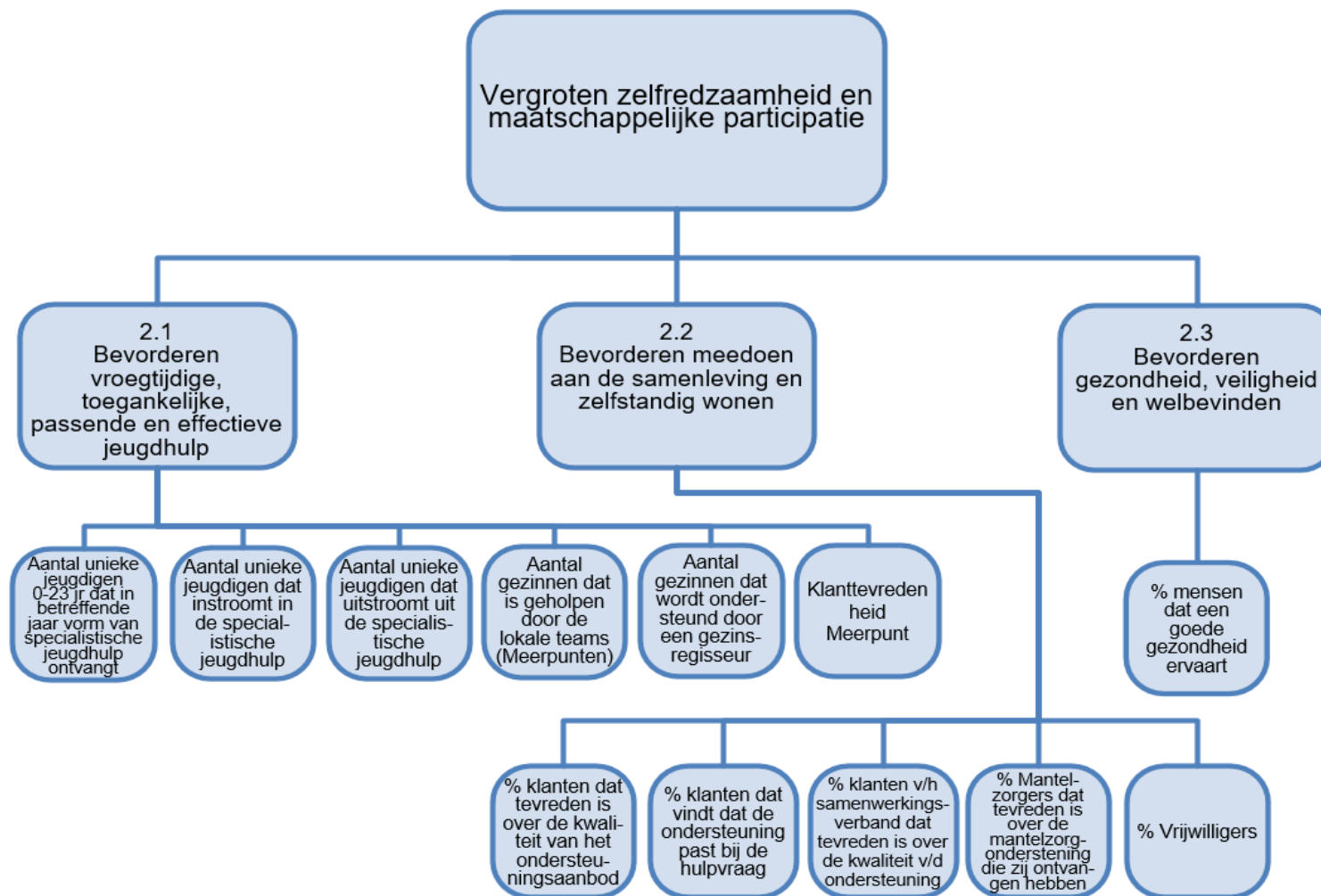

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Maatschappelijk effect

programma: Wat willen we bereiken?

Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

Het college zet zich ervoor in dat Zoetermeerse inwoners gezond, veerkrachtig en zelfredzaam zijn en kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarbij staat centraal wat inwoners zelf kunnen en welke rol hun omgeving kan spelen. De betrokkenheid, initiatieven en onderlinge steun van inwoners zijn van grote waarde voor een sterke en leefbare stad. Daarom zetten we in op het versterken van de sociale basis, zodat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, naar elkaar omzien en waar mogelijk zelf of samen met hun netwerk oplossingen vinden voor vragen en uitdagingen. Deze aanpak sluit aan bij de uitgangspunten van Positieve Gezondheid. Het college kijkt daarbij naar wat voor inwoners van waarde is, welke mogelijkheden zij hebben en wat nodig is om hun welzijn, gezondheid en participatie te versterken. Het tijdig signaleren van vragen en problemen en het bieden van passende ondersteuning dichtbij huis vormen daarbij belangrijke uitgangspunten.

In 2027 werkt het college verder aan een toekomstbestendige samenleving. We versterken de samenwerking tussen gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders, scholen, woningcorporaties, ondernemers en vrijwilligers. Daarbij leggen we meer verbinding tussen gezondheid, welzijn, bestaanszekerheid, wonen, participatie, zorg en ontmoeten. Dit doet het college niet alleen, maar in samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners in de stad.

We bereiden ons voor op ontwikkelingen, zoals vergrijzing, veranderingen in de bevolkingssamenstelling en een groeiende vraag naar ondersteuning en zorg. Samen met onze partners als inZet, huisartsen, scholen, woningcorporaties, zorgaanbieders, schuldhulpverlening, welzijnsorganisaties en vrijwilligersinitiatieven werken we aan buurten en wijken waar wonen, zorg, ondersteuning en voorzieningen goed op elkaar aansluiten.

Met ouders, scholen, maatschappelijke partners en de lokale teams zetten we in op een sterke pedagogische basis waarin kinderen en jongeren veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Daarbij werken we volgens de uitgangspunten van normaliseren en demedicaliseren. Opgroeien en opvoeden gaat soms met vallen en opstaan; niet iedere vraag vereist specialistische hulp. De focus ligt op het versterken van de zelfredzaamheid en de eigen omgeving. In elke wijk is laagdrempelige ondersteuning beschikbaar, zodat problemen vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd en waar mogelijk worden voorkomen. Wanneer meer specialistische hulp nodig is, moet deze tijdig beschikbaar zijn en aansluiten bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen. We zetten daarbij in op doelmatige en bewezen effectieve ondersteuning, die niet langer duurt dan noodzakelijk. Op die manier dragen we bij aan de ontwikkeling van jeugdigen, versterken we de eigen kracht van gezinnen en zorgen we ervoor dat voorzieningen toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar blijven.

Maatschappelijke opgaven worden steeds vaker in samenhang bekeken en uitgewerkt. We kijken over beleidsvelden en programma's heen. Daardoor kunnen vraagstukken rond gezondheid, wonen, zorg, participatie, bestaanszekerheid en ontmoeten beter met elkaar worden verbonden en ontstaat meer ruimte voor een integrale aanpak.

Speerpunten in 2027: Wat gaan we daarvoor doen?

Jeugd:

- Voortzetting implementatie lokale teams (Meerpunten);
- Voorbereiding regionale inkoop specialistische jeugdhulp vanaf 2028;

- Versterken samenwerking onderwijs-jeugdhulp en lokale teams;
- Versterking vrij toegankelijk aanbod;
- Uitbreiding ontmoetingsplekken voor jongeren.

Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning:

- Versterken van de sociale basis door het stimuleren van ontmoeting, sociale samenhang en bewonersinitiatieven.
- Bevorderen van gezondheid en welzijn vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid;
- Versterken van de samenwerking binnen Samen Zoetermeer Gezond en de verbinding tussen het sociaal en medisch domein;
- Ondersteunen en waarderen van mantelzorgers en vrijwilligers;
- Uitvoering geven aan het programma Integraal werken aan een gezonde stad en de afspraken uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA);
- Realiseren van de ambities uit de Woonzorgvisie, waaronder woonzorgconcepten, doorstroming en langer zelfstandig wonen.

Doelstellingen

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

We zetten ons in dat jeugdigen in Zoetermeer kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien. Dat vertaalt zich naar basisvoorzieningen die beschikbaar zijn voor alle ouders en kinderen. Ouders zijn de eerstverantwoordelijke voor de opvoeding van hun kinderen. In elke wijk zijn er lokale teams (de Meerpunten) die ondersteuning bieden bij opvoed- en opgroevraagstukken. Zij werken daarbij nadrukkelijk samen met de ouders en met de partners in de stad, zoals het onderwijs. De inzet van vrij toegankelijke voorzieningen heeft de voorkeur boven de inzet van specialistische hulp. De oplossing voor problemen bij gezinnen ligt niet altijd in zorg voor het kind. Het kan ook zo zijn dat een andere interventie effectiever is. Als er specialistische hulp nodig is, dan moet deze tijdig en passend zijn.

Preventief jeugdbeleid:

We willen zo veel mogelijk inzetten op het voorkomen van ernstige problemen bij het opvoeden en opgroeien. Daarom zetten we in op het versterken van het vrij toegankelijke aanbod voor ondersteuning van gezinnen. Het doel is dat we voor de meest voorkomende vragen van ouders en jeugdigen passende en effectieve ondersteuning beschikbaar hebben. Daarbij zetten we in op leren en ontwikkelen bij organisaties. Het gaat dan onder meer om het meten van het effect van de interventies. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Het vergroten van het aanbod aan effectieve interventies. Het gaat dan om bewezen effectieve interventies of interventies die op basis van wetenschappelijk onderzoek aannemelijk effectief zijn.
- Vergroten van het collectief aanbod, dus meer ondersteuning in groepsverband in plaats van individuele hulp.
- Het beschikbaar maken van interventies die zich richten op uitdagingen waar Zoetermeerse gezinnen specifiek mee te maken krijgen. Het gaat onder meer om het versterken van opvoedvaardigheden van ouders, interventies die zich richten op het functioneren van het gezin en interventies die de psychische gezondheid van jeugdigen verbeteren. Doel is dat de risicofactoren verkleind worden en de beschermende factoren versterkt.

Belangrijke taken die onder het preventief jeugdbeleid vallen, zijn de Jeugdgezondheidszorg, de uitvoering van Kansrijke Start, schoolmaatschappelijk werk en het jongerenwerk. Ook is er oog voor algemene opvoedingsvraagstukken, zoals opgroeien en opvoeden in een wereld met sociale media.

Kinderopvang op sociaal-medische indicatie

Kinderopvang op sociaal-medische indicatie is gewone kinderopvang voor kinderen die zich thuis niet optimaal kunnen ontwikkelen, vanwege sociale of medische redenen van (één van de) ouders of het kind zelf. Doordat er geen recht is op kinderopvangtoeslag, is het voor ouders te duur om kinderen naar een kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang te laten gaan, terwijl dat gezien de situatie wel noodzakelijk is. Door het afgeven van een indicatie door de gemeente kan een kind toch (tijdelijk en voor een beperkt aantal dagen) naar de kinderopvang. Hiermee zorgen wij voor een preventief, algemeen toegankelijk en collectief aanbod voor het jonge kind waar dit noodzakelijk is. De gemeente heeft hiervoor een inkoopcontract met drie kinderopvangorganisaties in Zoetermeer. Door te werken via de lokale teams verwachten wij sneller de benodigde kinderopvang-indicaties te kunnen afgeven.

Lokale teams Meerpunten

De medewerkers van de lokale teams zetten zich in om ouders en jeugdigen zo goed mogelijk te ondersteunen. Dat loopt uiteen van relatief eenvoudige opvoed- en opgroevragen tot gezinnen met ernstige en meervoudige problematiek. De lokale teams werken op wijk-/buurniveau, bieden hulp aan gezinnen en verwijzen door naar vrij toegankelijk aanbod als het kan en naar specialistische hulp als het nodig is.

Specialistische jeugdhulp

Voor jeugdigen die specialistische hulp nodig hebben, is een breed scala aan jeugdhulpvormen beschikbaar. Deze hulp wordt regionaal ingekocht. Zeer specialistische jeugdhulp wordt op landelijk niveau ingekocht. De komende jaren vindt, mede door de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd, een transformatie plaats in de specialistische jeugdhulp. Door de inzet van de lokale teams moet het aantal jeugdigen dat specialistische jeugdhulp ontvangt, de komende jaren dalen. We gaan in plaats van specialistische hulp, vaker op lokaal niveau (vrij toegankelijke) hulp en ondersteuning inzetten, meer regie voeren op ingezette jeugdhulptrajecten en afschalen als het kan. Dit moet bijdragen aan de effectiviteit en betaalbaarheid van de jeugdhulp. Specialistische jeugdhulp blijft beschikbaar voor jeugdigen die dit echt nodig hebben. In 2027 wordt gewerkt aan de hercontractering van de regionaal ingekochte jeugdhulp voor 2028 en verder. De regionaal ingekochte jeugdhulp is ingedeeld in vijf segmenten: veelvoorkomende jeugdhulp, jeugdhulp met verblijf, onderwijs-jeugdhulp, dagbesteding-dagbehandeling en hoogspecialistische GGZ. Door de jeugdhulp in te delen in segmenten kan per segment samen met de jeugdhulppartners gewerkt worden aan de doorontwikkeling van de jeugdhulp en de beoogde transformatie.

Jeugdbescherming

De taken op het gebied van jeugdbescherming worden uitgevoerd door Gecertificeerde Instellingen (GI). Het gaat daarbij om de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen, met name de Ondertoezichtstellingen en voogdij en de jeugdreclassering. Het aantal jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel daalt al een aantal jaar. Deze daling zet de uitvoering van de jeugdbescherming onder druk. Om de continuïteit van deze cruciale wettelijke taak te waarborgen, hebben de gemeenten in Haaglanden met de grootste GI in de regio bestuurlijke afspraken gemaakt over kostenreductie, een toekomstbestendige uitvoering en, indien noodzakelijk, een instandhoudingsbijdrage.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Sterke Sociale Basis

In Zoetermeer geloven we in wat inwoners zelf kunnen doen. Hun betrokkenheid, initiatieven en onderlinge steun dragen bij aan een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en zoveel mogelijk mee kunnen doen. Of het nu gaat om een helpende hand voor een buurtgenoot, een bewonersinitiatief of deelname aan een vereniging; het zijn de dagelijkse contacten en activiteiten die zorgen voor verbinding, leefbaarheid en veerkracht in de stad.

Met de [Visie Sterke Sociale Basis](#), die in 2026 is vastgesteld, is een belangrijke stap gezet in het verder versterken van deze beweging. In het eerste kwartaal van 2027 wordt de uitvoeringsagenda vastgesteld. Hierin worden de uitgangspunten *De inwoner maakt het verschil*, *Ontmoeten kan overal* en *Samenwerken aan een sterke sociale basis* vertaald naar concrete acties en resultaten.

Samen met inwoners, vrijwilligersorganisaties, maatschappelijke partners en stedelijke netwerken werken we aan sterke buurten en wijken. Daarbij zetten we in op het behouden, waarderen, ondersteunen en stimuleren van vrijwilligers, onder meer via Zoetermeer voor Elkaar. Ook bouwen we voort op bestaande samenwerkingen, zoals de Community tegen Eenzaamheid, het Netwerk Inclusie en Diversiteit, het Netwerk Eten en Ontmoeten en de Lief en Leedstraten.

We ondersteunen initiatieven die ontmoeting, sociale samenhang en onderlinge hulp bevorderen en werken aan het wegnemen van drempels voor bewonersinitiatieven. Via een wijkgerichte aanpak zorgen we ervoor dat maatschappelijke voorzieningen en ontmoetingsplekken beter worden benut, signalen uit de wijk sneller worden opgepakt en inwoners gemakkelijker aansluiting vinden bij vrijwilligerswerk, buurtactiviteiten en informele netwerken. Daarnaast versterken we de ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren, zodat ook zij beschikken over laagdrempelige plekken voor ontmoeting, participatie en ontwikkeling.

Maatschappelijke ondersteuning

Het college wil dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, mee kunnen doen in de samenleving en tijdig passende ondersteuning ontvangen wanneer dat nodig is. Daarom wordt ingezet op een toegankelijke en mensgerichte uitvoering van de Wmo, waarin niet de beperking maar de mogelijkheden van inwoners centraal staan. Positieve gezondheid vormt hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Naast individuele ondersteuning wordt nadrukkelijk ingezet op preventie en het versterken van de sociale basis. Hierdoor kunnen hulpvragen eerder wordenesignaleerd en waar mogelijk worden opgelost in de eigen omgeving. Ook blijft het college investeren in de ondersteuning en waardering van mantelzorgers en vrijwilligers, omdat zij een onmisbare bijdrage leveren aan de zorg en ondersteuning van inwoners.

Gebiedsgerichte ondersteuning - inZet

De afgelopen jaren heeft inZet zich ontwikkeld tot een belangrijke partner binnen het sociaal domein. Samen met onder meer huisartsen, zorgaanbieders, scholen, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties wordt gewerkt aan ondersteuning dichtbij inwoners. Hierbij wordt ingezet op een sterkere verbinding tussen welzijn, zorg, wonen en gezondheid, zodat signalen eerder worden opgepakt en inwoners sneller passende ondersteuning ontvangen. In 2027 wordt deze samenwerking verder versterkt door de doorontwikkeling van wijkgericht werken, de verbinding tussen het sociaal en medisch domein, uitbreiding van collectieve ondersteuning en een verdere inzet op Welzijn op Recept, mantelzorgondersteuning en groepsgericht aanbod.

Tegelijkertijd blijft de ondersteuningsvraag groeien als gevolg van vergrijzing, toenemende mentale gezondheidsproblematiek, de beweging van het medisch naar het sociaal domein en een grotere vraag naar informatie, advies en toegang tot ondersteuning. Het aantal inwoners dat ondersteuning ontvangt is tussen 2024 en medio 2026 gemiddeld met 15,6% per jaar gegroeid. Deze groei is aanzienlijk hoger dan waarmee in de huidige bekostiging rekening wordt gehouden.

inZet heeft de afgelopen jaren ingezet op collectieve ondersteuning, preventie, vroegtijdige ondersteuning en domeinoverstijgende samenwerking. Hierdoor worden inwoners eerder bereikt, vaker ondersteund in groepsverband en waar mogelijk geholpen vanuit welzijn en de sociale basis. Deze werkwijze heeft bijgedragen aan het afremmen van de groei van zwaardere Wmo-voorzieningen en daarmee aan een doelmatiger inrichting van het sociaal domein.

De opdracht van inZet groeit echter sneller dan het beschikbare budget. Hierdoor ontstaat een toenemende spanning tussen de omvang van de opgave en de middelen die beschikbaar zijn om deze uit te voeren. Zonder aanvullende middelen bestaat het risico dat wachttijden oplopen, de druk op Team Toegang verder toeneemt en inwoners minder snel de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Ook komt de beweging naar meer preventieve, collectieve en wijkgerichte ondersteuning onder druk te staan, terwijl juist deze aanpak helpt om zwaardere en duurdere zorgtrajecten zoveel mogelijk te voorkomen.

Om de continuïteit van de dienstverlening, de toegankelijkheid van ondersteuning en de ingezette transformatie te borgen, is het noodzakelijk om taak en budget weer met elkaar in balans te brengen. Daarom is een structurele ophoging van het budget van inZet noodzakelijk. Deze ophoging betreft geen uitbreiding van de opdracht, maar een actualisatie van de financiering die aansluit bij de huidige omvang van de opgave en de feitelijke groei van de ondersteuningsvraag.

Daklozenpunt

Het Daklozenpunt biedt inwoners met (dreigende) dakloosheid laagdrempelige ondersteuning, advies, doorverwijzing en een briefadres. Sinds de start als pilot in 2020 heeft de voorziening haar meerwaarde bewezen door problemen vroegtijdig te signaleren en escalatie te voorkomen.

De pilot werd gefinancierd vanuit tijdelijke VWS-middelen via de centrumgemeente Den Haag. Deze financiering is inmiddels beëindigd, terwijl de behoefte aan het Daklozenpunt blijft bestaan. Zonder voortzetting bestaat het risico dat inwoners later in beeld komen en een groter beroep moeten doen op maatschappelijke opvang, zorg, handhaving en andere gemeentelijke voorzieningen.

Personen met onbegrepen gedrag

Het college zet zich in voor een sluitende aanpak voor inwoners met onbegrepen gedrag. Daarbij staan tijdige signalering, passende ondersteuning en een goede samenwerking tussen zorg-, welzijns- en veiligheidspartners centraal. Het doel is om inwoners zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen, ondersteuning toegankelijk te maken en escalatie van problemen zoveel mogelijk te voorkomen.

Mede naar aanleiding van het rekenkameronderzoek naar personen met onbegrepen gedrag wordt in 2027 de lokale aanpak verder versterkt. Daarbij wordt ingezet op een betere regie op complexe casuïstiek, een intensivering van de subsidie aan Meldpunt Bezorgd en het verbeteren van de vindbaarheid van ondersteuning. Daarnaast worden voorstellen uitgewerkt voor de inzet van ervaringsdeskundigheid, uitbreiding van bemoeizorg en de ontwikkeling van crisis- en triagevoorzieningen. Hiermee wordt gewerkt aan een samenhangende aanpak waarin inwoners sneller passende ondersteuning ontvangen en maatschappelijke overlast en crisissituaties zoveel mogelijk worden voorkomen.

Woonzorgvisie

Zoetermeer staat de komende jaren voor een groeiende woonzorgopgave als gevolg van vergrijzing, een toenemende zorgvraag en het landelijke beleid om inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. De gemeente werkt daarom samen met woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties aan een toekomstbestendige woon- en zorgstructuur waarin passende woningen, zorg, ondersteuning en ontmoeting zoveel mogelijk samenkomen.

In 2027 wordt de uitvoering van de Uitvoeringsagenda Woonzorg *Samen aan de slag* voortgezet. Belangrijke speerpunten zijn het realiseren van minimaal vijf woonzorgconcepten uiterlijk in 2030, het bevorderen van doorstroming en bewustwording onder senioren en het beter benutten, aanpassen en transformeren van bestaande woonruimte. Daarnaast wordt ingezet op het versterken van maatschappelijke voorzieningen in de wijken, de inzet van flatcoaches en sociaal beheer, het verbeteren van monitoring en datagedreven werken en het verder uitbouwen van de samenwerking met partners. Hiermee wordt gewerkt aan buurten waarin inwoners langer zelfstandig kunnen wonen, passende ondersteuning beschikbaar is en ontmoeting en samenredzaamheid worden gestimuleerd.

In 2027 wordt ook gewerkt aan het opstellen van de regionale woonzorgvisie Haaglanden. Deze visie biedt Zoetermeer kaders voor de herijking van de lokale woonzorgvisie en bevat onder andere afspraken over nieuwe urgentiecategorieën en de toeleiding naar passende huisvesting. Het proces rondom de herijking van de lokale woonzorgvisie wordt daarom vooruitgeschoven.

Realisatie gemeentelijke opvang

Om uitvoering te geven aan de wettelijke opgaven voor de opvang van asielzoekers, ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders, werkt de gemeente in 2027 verder aan de realisatie van passende en toekomstbestendige opvang- en woonvoorzieningen. Daarbij wordt ingezet op doelgroepflexibele locaties die ook op langere termijn kunnen worden gebruikt voor onder andere statushouders, spoedzoekers, starters en andere woningzoekenden. Hiermee wordt voorzien in de actuele opvangopgave en wordt tegelijkertijd bijgedragen aan de woningbouw- en doorstroomopgave in Zoetermeer.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

Gezondheidsbeleid en zorgakkoorden

Gezondheid gaat ook om veerkracht, mentale gezondheid, sociale contacten en de mogelijkheid om mee te doen in de samenleving. Daarom zet Zoetermeer in op een brede en integrale aanpak van gezondheid en welzijn, waarbij preventie, een gezonde leefstijl en een sterke sociale basis centraal staan.

Via het programma *Integraal werken aan een gezonde stad* wordt gewerkt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen, het versterken van preventieve ondersteuning en het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Hierbij wordt voortgebouwd op de resultaten van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Concreet gebeurt dit onder andere met de verdere uitvoering en borging van ketenaanpakken zoals *Kansrijke Start* en valpreventie voor ouderen. Ook wordt gewerkt aan een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving.

Samen ZoeterMeer Gezond

Binnen Samen ZoeterMeer Gezond werken zorg-, welzijns- en maatschappelijke organisaties samen aan een betere gezondheid van Zoetermeerse inwoners. De samenwerking richt zich op het versterken van de verbinding tussen het sociale en medische domein, zodat inwoners eerder passende ondersteuning ontvangen en zwaardere zorg waar mogelijk wordt voorkomen.

Vanuit de transformatieagenda wordt onder andere ingezet op mentale gezondheidsnetwerken, ondersteuning voor inwoners met chronische aandoeningen, de aanpak GelijkGezond en sociaal werk in huisartspraktijken. Ook wordt samen met het HagaZiekenhuis gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de zorginfrastructuur in Zoetermeer, waaronder de nieuwbouw van het ziekenhuis en de bereikbaarheid en toegankelijkheid van zorgvoorzieningen voor inwoners.

Zoetermeer wil dat inwoners ondersteuning en zorg zoveel mogelijk dichtbij huis ontvangen. Door de samenwerking binnen Samen ZoeterMeer Gezond verder te versterken, wordt ingezet op tijdige signalering, preventie en een betere aansluiting tussen zorg, welzijn en het sociaal domein. Hiermee loopt Zoetermeer vooruit op de landelijke beweging naar meer samenhang tussen zorg en welzijn. Het doel is dat inwoners sneller passende hulp ontvangen, langer zelfstandig kunnen functioneren en hun gezondheid en welzijn duurzaam kunnen verbeteren.

Haaglander Gezonder!

In 2027 werken wij verder aan de doorontwikkeling van Haaglanden Gezonder! (HG!), het regionale samenwerkingsverband van organisaties op het gebied van zorg, welzijn en ondersteuning. Binnen HG! werken partners gezamenlijk aan een gezondere bevolking, toegankelijke zorg en passende ondersteuning voor inwoners in de regio Haaglanden. Daarbij worden bestaande samenwerkingsafspraken verder aangepast aan nieuwe landelijke en regionale ontwikkelingen, waaronder de regionale werkagenda van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

Wij vervullen hierin een belangrijke rol als bestuurlijke en financiële partner. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor gezondheid, maatschappelijke ondersteuning en een sterke sociale basis dragen wij via de regietafel actief bij aan de regionale samenwerking. Ook denken wij mee over de ontwikkeling en uitvoering van regionale programma's en de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven.

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

Vanaf 2027 vormt het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) het landelijke kader voor de verdere versterking van de samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten. Uiterlijk medio november 2026 wordt hiervoor een regionale werkagenda vastgesteld. Deze werkagenda fungeert als gezamenlijk uitvoeringskader voor de regio en is een belangrijke voorwaarde voor de inzet van middelen vanaf 2027.

Een onderdeel van het AZWA is de vorming van regionale eerstelijnsamenwerkingsverbanden (RESV). Zoetermeer vormt samen met Benthuisen een eigen zorgregio en beschikt via EerstelijnsZorg Zoetermeer (EZZ) over een goed functionerende lokale zorgstructuur. Zoetermeer maakt daarom geen onderdeel uit van het RESV van Haaglanden Gezonder!, maar werkt wel nauw samen met regionale partners en sluit aan bij regionale afspraken en ontwikkelingen.

Voor de uitvoering van het AZWA zijn voor de regio Haaglanden middelen beschikbaar gesteld via de SPUK AZWA. Deze middelen worden ingezet voor het versterken van de samenwerking tussen het zorg- en sociaal domein en de uitvoering van de regionale werkagenda. Voor Zoetermeer ligt de opgave vooral in het duurzaam borgen van succesvolle initiatieven die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de inzet van sociaal werk in huisartspraktijken, waarvan de huidige financiering eind 2026 afloopt. Vanaf 2027 wordt ingezet op voortzetting van deze werkwijze vanuit de beschikbare AZWA-middelen, zodat inwoners ook in de toekomst laagdrempelig ondersteuning kunnen ontvangen op het snijvlak van zorg en welzijn.

Vanuit de regionale SPUK AZWA-middelen dragen wij bij aan de financiering van het programmabureau van Haaglanden Gezonder!. Hierdoor hebben wij invloed op de inzet van de beschikbare middelen en de uitvoering van de regionale werkagenda. Hoewel wij geen formele stem hebben binnen de verenigingsstructuur, zijn wij actief betrokken bij strategische vraagstukken, regionale besluitvorming en de verdere uitwerking van gezamenlijke opgaven.

Suïcidepreventie

Mentale gezondheid vraagt blijvende aandacht. Sinds de inwerkingtreding van de Wet integrale suicidepreventie heeft de gemeente een verantwoordelijkheid voor het lokaal organiseren van suicidepreventie. Zoetermeer zet daarom in op het versterken van deskundigheid bij professionals, ondersteuning van inwoners na een suïcidepoging, samenwerking tussen betrokken organisaties en het treffen van preventieve maatregelen op locaties waar een verhoogd risico bestaat.

Concreet wordt ingezet op het aanbieden van suïcidepoging-nazorgtrajecten voor inwoners die een suïcidepoging hebben gedaan, het verzorgen van gatekeepertrainingen voor professionals en het opbouwen van een lokaal netwerk van organisaties die samenwerken aan suicidepreventie. Daarnaast wordt onderzocht welke aanvullende maatregelen getroffen kunnen worden op locaties met een verhoogd risico. Conform de Perspectiefnota is hiervoor vanaf 2027 structureel budget beschikbaar gesteld.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Slachtoffers van huiselijk geweld krijgen zo snel mogelijk hulp en voelen zich gehoord en gezien. In 2027 geven we uitvoering aan de [Regiovisie Aanpak huiselijk geweld Haaglanden 2026 en verder](#). De Regiovisie benoemt drie prioriteiten: 1) Preventie en vroegsignalering: geweld zo vroeg mogelijk herkennen en voorkomen, 2) Duurzaam herstel: onveiligheid stoppen in gezinnen en huishoudens en 3) Sterkere samenwerking tussen zorg- en strafpartners van gemeenten. Er is extra aandacht voor kinderen, ouderen en slachtoffers van femicide-gerelateerd geweld. We versterken de samenwerking tussen netwerkpartners en gemeentelijke afdelingen op het gebied van veiligheid, zorg en welzijn en borgen de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Ook verbeteren we de samenwerking tussen professionals in het jeugd- en volwassenendomein, onder meer door zorgmeldingen integraal te beoordelen.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën Programma 2

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Aantal unieke jeugdigen 0-23 jaar dat in het betreffende jaar een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt

Het aantal jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar dat een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt. Hierbij wordt de komende jaren een daling beoogd.

Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	4.752	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	4.500	4.250	4.000	3.750

Toelichting:

Met de inzet van de lokale teams moet het aantal jeugdigen met specialistische jeugdhulp dalen. Het tempo van de daling is iets bijgesteld, omdat de lokale teams nog in de opbouwfase zijn en veel jeugdigen nog lopende verwijzingen hebben.

Aantal unieke jeugdigen dat instroomt in de specialistische jeugdhulp

Het aantal jeugdigen dat in het betreffende jaar voor het eerst gebruik maakt van een vorm van specialistische jeugdhulp. De komende jaren wordt een afname van de instroom beoogd.

Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	1.050	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	850	800	750	700

Toelichting:

De instroom in de specialistische hulp moet afnemen doordat meer jeugdigen geholpen kunnen worden door de lokale teams en met vrij toegankelijke hulp. Op basis van de instroomcijfers in 2025 is de daling van de instroom bijgesteld.

Aantal unieke jeugdigen dat uitstroomt uit de specialistische jeugdhulp

Het aantal jeugdigen waarvoor het laatst in het voorgaande jaar gedeclareerd is en in het daaropvolgende jaar niet meer (minimaal zes maanden). De komende jaren wordt een stijging van de uitstroom beoogd.

Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	1.479	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	1.650	1.750	1.800	1.800

Toelichting:

Naast minder instroom van nieuwe jeugdigen met specialistische, is het ook de bedoeling dat de uitstroom toeneemt.

Aantal gezinnen dat is geholpen door de lokale teams (Meerpunten)

Het aantal gezinnen dat vanuit de lokale teams ondersteuning krijgt bij het opvoeden en opgroeien. Hierin wordt de komende jaren een toename verwacht in combinatie met een daling van het gebruik van specialistische jeugdhulp.

Bron:

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie		-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	2.500	3.300	3.300	3.600

Toelichting:

Het betreft een eerste inschatting. Op basis van de realisatie in 2027 zullen de verwachtingen voor 2028 en verder worden bijgesteld.

Aantal gezinnen dat wordt ondersteund door een gezinsregisseur

Het aantal gezinnen dat een gezinsplan heeft en vanuit het Meerpunt ondersteuning krijgt van een gezinsregisseur. Hierbij wordt de komende jaren een toename beoogd in combinatie met een daling van het gebruik van specialistische jeugdhulp.

Bron:

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie		-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	1.200	1.800	2.000	2.000

Toelichting:

Het betreft een eerste inschatting. Op basis van de realisatie in 2027 zullen de verwachtingen voor 2028 en verder worden bijgesteld.

Cliënttevredenheid Meerpunt

Het percentage gezinnen dat (zeer) tevreden is over de dienstverlening vanuit het Meerpunt.

Bron:

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie		-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	70,00	75,00	80,00	80,00

Toelichting:

Het betreft een eerste inschatting die rekening houdt met de startfase waarin de lokale teams zich bevinden. Op basis van de realisatie in 2027 zullen de verwachtingen voor 2028 en verder worden bijgesteld.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)	-101.638	-102.176	-96.117	-94.424	-94.428

Toelichting:

De begroting voor jeugd bestaat uit verschillende onderdelen. Het grootste deel van het budget is bestemd voor regionaal en landelijk ingekochte specialistische jeugdhulp. Daarnaast wordt het geld onder meer besteed aan preventieve ondersteuning en de inzet van medewerkers in de lokale teams (Meerpunten). De investering in de lokale teams moet bijdragen aan een daling van de kosten voor specialistische jeugdhulp.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

% Cliënten dat tevreden is over de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod

Het college voert jaarlijks het cliëntervaringsonderzoek uit onder Wmo cliënten naar de ervaring met gemeentelijke voorzieningen op grond van de Wmo. Het gaat hier alleen om de maatwerkvoorzieningen vanuit de gemeente.

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	83%	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	75%	75%	75%	75%

Toelichting:

De tevredenheid over de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod is in 2025 toegenomen. Het college blijft inzetten op passende, kwalitatief goede en continu beschikbare ondersteuning, zodat deze positieve ontwikkeling wordt bestendigd.

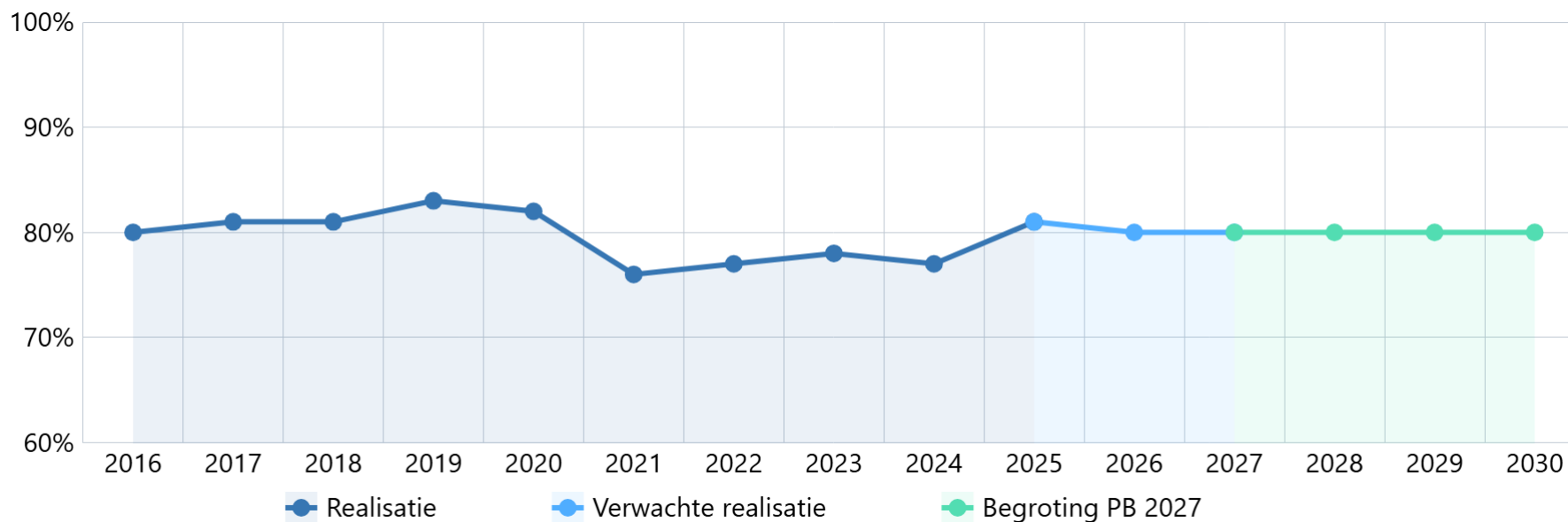
% Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag

Het college voert jaarlijks het cliëntervaringsonderzoek uit onder Wmo cliënten naar de ervaring met gemeentelijke voorzieningen op grond van de Wmo. Het gaat hier alleen om de maatwerkvoorzieningen vanuit de gemeente.

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	81%	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	80%	80%	80%	80%

Trendgrafiek % Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag

Toelichting:

Het aantal cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag blijft rond 80%. Het college behoudt 80% als doel.

% Cliënten v/h samenwerkingsverband dat tevreden is over de kwaliteit v/d ondersteuning

Het samenwerkingsverband inZet voert ieder jaar een onderzoek uit om ervaring van cliënten met de ondersteuning en dienstverlening te meten.

Bron: Cliënttevredenheidsonderzoek inZet

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	71,0%	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%

Toelichting:

Het samenwerkingsverband inZet voert ieder jaar een onderzoek uit om ervaring van cliënten met de ondersteuning en dienstverlening te meten. Het streven is dat 80% van de cliënten minimaal het cijfer 7,5 geeft.

% Mantelzorgers dat tevreden is over de mantelzorgondersteuning die zij hebben ontvangen

Een mantelzorger is tevreden wanneer die minstens het cijfer 7,5 geeft voor de kwaliteit van mantelzorgondersteuning.

Bron: Stadspeiling

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie		-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	80,00%	80,00%	80,00%	80,00%

Het streven is dat 80% van de mantelzorgers tevreden is met de mantelzorgondersteuning. Deze indicator is vernieuwd en wordt in 2026 voor het eerst gemeten.

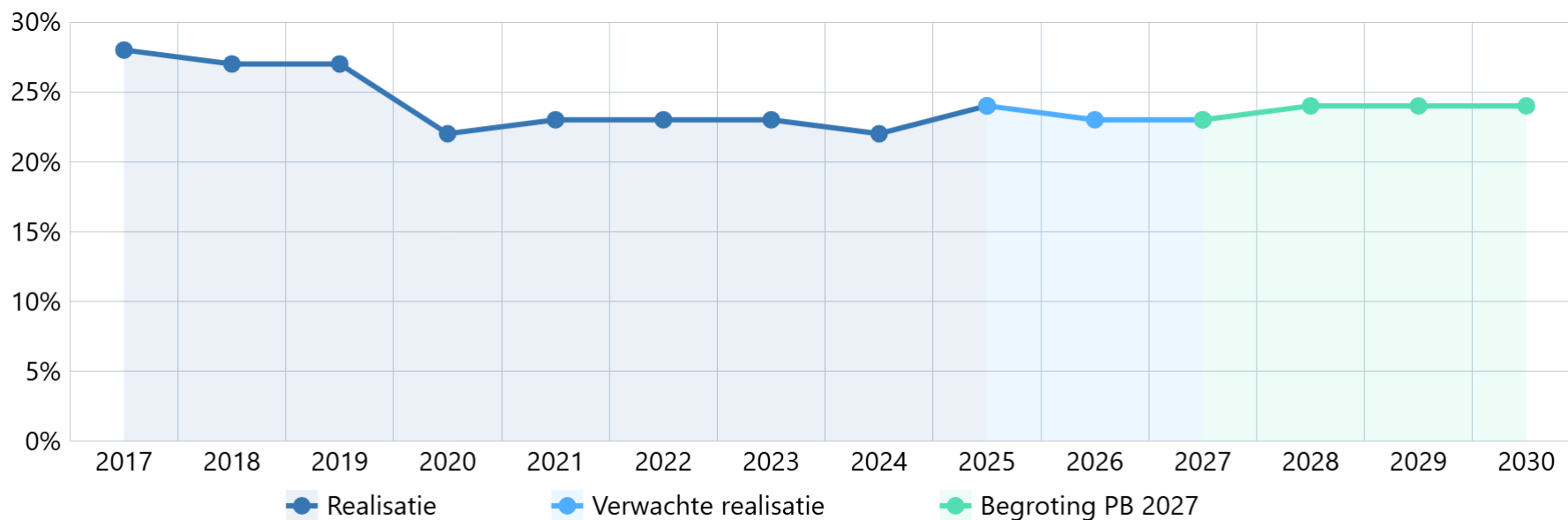
% Vrijwilligers

Percentage van het aantal vrijwilligers gemeten via de stadspeiling.

Bron: Stadspeiling

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	24,0%	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	23,0%	24,0%	24,0%	24,0%

Trendgrafiek % Vrijwilligers

Toelichting:

Het percentage vrijwilligers in Zoetermeer is vergelijkbaar met dat van andere sterk verstedelijkte groeigemeenten. Het college zet in op het behouden, waarderen en versterken van het vrijwilligersbestand. Met vernieuwd promotiemateriaal en gerichte wervingsactiviteiten onder diverse doelgroepen, waaronder inwoners van verschillende leeftijden en culturele achtergronden, wordt vrijwilligerswerk zichtbaar gemaakt en deelname gestimuleerd.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (2.2)	-54.220	-57.130	-57.349	-57.314	-57.172

Toelichting:

Het budget wordt ingezet ten behoeve van de individuele maatwerkvoorzieningen Wmo (huishoudelijke hulp, vervoers- en woonvoorzieningen e.d.) en voor specialistische ondersteuning (Toekomst Sociaal Domein Wmo) onder regie van de gemeente. Daarnaast is een belangrijk deel van het budget bestemd voor

het samenwerkingsverband gebiedsgerichte ondersteuning (inZet) en voor de algemene Wmo-voorzieningen die worden gesubsidieerd door de gemeente.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

% Mensen dat een goede gezondheid ervaart

In de omnibus enquête wordt gevraagd aan te geven wat de deelnemers aan de enquête vinden van hun gezondheid. Het cijfer geeft aan hoeveel deelnemers aangeven een zeer goede of een goede gezondheid ervaren.

Bron: Stadspeiling

Type	2025	2027	2028	2029	2030
Realisatie	73,0%	-	-	-	-
Begroting PB 2027	-	75,0%	75,0%	75,0%	75,0%

Toelichting:

Het college werkt aan de ontwikkeling van integraal gezondheidsbeleid om de gezondheid van inwoners verder te versterken en gezonde keuzes te stimuleren.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)	-2.495	-2.936	-2.936	-2.933	-2.932

Toelichting:

Het budget is bestemd voor preventief gezondheidsbeleid en voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD Haaglanden.

Risico's

WMO huishoudelijke hulp

Het kabinet is voornemens om huishoudelijke ondersteuning vanaf 2029 grotendeels uit de Wmo te halen. De precieze uitwerking van deze maatregel en de vormgeving van het verplichte gemeentelijke vangnet zijn nog niet bekend. Conform het advies van de VNG wordt in de begroting daarom een stelpost opgenomen ter grootte van de netto-uitname uit het gemeentefonds. Zodra meer duidelijkheid bestaat over de landelijke uitwerking wordt een reële financiële raming opgesteld.

Eigen bijdrage Wmo

De invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor een deel van de Wmo-voorzieningen is door het rijk verschoven van 2027 naar 2028. Voor 2027 worden gemeenten hiervoor gecompenseerd via het gemeentefonds. De financiële gevolgen vanaf 2028 zijn afhankelijk van de definitieve landelijke uitwerking en kunnen op dit moment nog niet worden bepaald.

Beleidswijzigingen

Bedragen x € 1.000				
Nieuw beleid	2027	2028	2029	2030
<i>Perspectiefnota 2027</i>				
1. Daklozenpunt	85	85	85	85
<i>Coalitieakkoord 2026-2030</i>				
2. 4 ontmoetingsplaatsen voor jongeren (incl. jongerenwerk)	600	600	600	600
3. Woonzorgvisie		52	129	129
Saldo	685	737	814	814

Toelichting:

1. Daklozenpunt

De financiering van het Daklozenpunt vanuit de gemeente Den Haag en het ministerie van VWS is beëindigd. Om de voorziening te kunnen voortzetten is vanaf 2027 structureel € 85.000 nodig. Dit bedrag bestaat uit € 60.000 voor personele inzet en € 25.000 voor het briefadres en de kortdurende begeleiding door het Leger des Heils.

2. 4 ontmoetingsplaatsen voor jongeren (incl. jongerenwerk)

Er wordt in 2027 € 0,6 mln ingezet voor de ontwikkeling en versterking van ontmoetingsplaatsen voor jongeren. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld via het coalitieakkoord.

3. Woonzorgvisie

De inzet voor de woonzorgvisie zetten we voort door voor 2028 € 52.000 te reserveren en voor 2029 en 2030 jaarlijks € 0,129 mln.

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	-158.098	-179.094	-182.281	-172.220	-167.446	-156.440
Baten	12.815	20.005	19.904	15.765	12.645	1.779
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-145.284	-159.089	-162.377	-156.455	-154.801	-154.661
Toevoegingen	-2.000	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	552	736	133	52	129	129
Mutaties reserves	-1.448	736	133	52	129	129
Saldo	-146.731	-158.353	-162.243	-156.403	-154.672	-154.532

Toelichting financiën op hoofdlijnen:

- Doelstelling 2.1 - Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp
De middelen onder doelstelling 2.1 zijn voor het grootste deel bestemd voor regionaal en landelijk ingekochte specialistische jeugdhulp. Daarnaast wordt het geld onder meer besteed aan preventieve ondersteuning en de inzet van medewerkers in de lokale teams (Meerpunten).
- Doelstelling 2.2 - Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen
De middelen onder doelstelling 2.2 worden in hoofdzaak ingezet ten behoeve van de individuele maatwerkvoorzieningen en voor specialistische ondersteuning Wmo onder regie van de gemeente. Daarnaast is een belangrijk deel van het budget bestemd voor het samenwerkingsverband gebiedsgerichte ondersteuning (inZet) en voor de algemene Wmo-voorzieningen die worden gesubsidieerd door de gemeente.
- Doelstelling 2.3 - Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden
De middelen onder doelstelling 2.3 zijn grotendeels bestemd voor preventief gezondheidsbeleid en voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD Haaglanden.

Aangenomen amendementen en moties Perspectiefdebat 2027

Motie 2607-36 Plek voor ontmoeting voor de waterbuurt	Verzoekt het college: • ervoor te zorgen dat de Waterbuurtvereniging kan voortbestaan, • om samen met de Waterbuurtvereniging een voor hen passende en betaalbare ontmoetingsruimte in of nabij de Waterbuurt te vinden, • daarbij ook te kijken naar gemeentelijke gebouwen, maatschappelijk vastgoed en tijdelijke oplossingen, • daarbij ook te kijken naar alternatieve oplossingen voor het Wilmahuis,
--	---

	• de raad over de voortgang te informeren. Stand van zaken: De motie is in behandeling genomen en de raad wordt uiterlijk Q3 2027 geïnformeerd over de mogelijkheden en oplossingen voor de Waterbuurtvereniging.
Motie 2607-40 Werken vanuit De Bedoeling in de Wmo	Verzoekt het college: 1. de uitvoering van de Wmo te toetsen aan de uitgangspunten van de menselijke maat en het principe 'werken vanuit De Bedoeling', waarbij wordt gezien waar regels en procedures de ondersteuning van inwoners onnodig belemmeren; 2. samen met relevante stakeholders te inventariseren welke administratieve lasten en bureaucratische belemmeringen kunnen worden verminderd of geschrapt; 3. klachten, bezwaren, signalen van inwoners en leerpunten uit de uitvoering actief te benutten voor het verbeteren van beleid en uitvoering, waarbij de nadruk ligt op structureel leren en verbeteren; 4. de uitkomsten hiervan, inclusief een voorstel voor concrete verbetermaatregelen en een planning van de uitvoering, uiterlijk Q42027 aan de gemeenteraad aan te bieden; Stand van zaken: De motie is in behandeling genomen en de raad wordt uiterlijk eind 2027 geïnformeerd over deze plannen.
Motie Van hitteplan naar koelteplek	Verzoekt het college: 1. de bestaande voornemens uit het lokale Hitteplan concreet uit te werken naar een netwerk van openbare koelteplekken in Zoetermeer; 2. hierbij samen te werken met maatschappelijke organisaties, bibliotheken, wijkcentra, zorginstellingen, ondernemers en andere partners; 3. te streven naar ten minste één toegankelijke koelteplek in iedere wijk van Zoetermeer; 4. een interactieve digitale kaart te ontwikkelen waarop deze locaties zichtbaar zijn, inclusief informatie over openingstijden, toegankelijkheid, drinkwaterpunten en sanitaire voorzieningen; 5. daarbij te onderzoeken of voor de ontwikkeling en het beheer van deze kaart gebruik kan worden gemaakt van de kennis en innovatieve capaciteit van de Dutch Innovation Factory; 6. uitvoering zoveel mogelijk plaats te laten vinden binnen bestaande budgetten van programma 'Leefbaarheid, duurzaam en groen';

	7. de raad uiterlijk Q1 2027 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en de mogelijkheden voor invoering. Stand van zaken: De motie is in behandeling genomen en de raad wordt uiterlijk Q1 2027 geïnformeerd over de stand van zaken.
Motie 2607-47 Orange the World 2026	Verzoekt het college: 1. In overleg met eigenaren en beheerders te overleggen welke van de volgende locaties of andere locaties die het college zelf geschikt acht, tijdens de campagne van Orange the World in 2026 kunnen worden verlicht: - o het Stadhuis / Stadsforum; - o het CKC; - o Molen De Hoop; - o het Stadstheater Zoetermeer; - o Voormalig FME gebouw; - o Bouwhuis; - o Gymworld; - o andere markante gebouwen die zich hiervoor lenen; 2. de verlichting waar mogelijk te combineren met communicatie, voorlichting en bestaande activiteiten in het kader van orange the World, zodat de campagne zoveel mogelijk inwoners bereikt; 3. daarbij samenwerking te zoeken met maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportverenigingen en andere lokale partners die zich inzetten voor het voorkomen van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen en meisjes; 4. de kosten hiervan te dekken uit het Potje van de Raad tot aan maximaal € 40.000. Stand van zaken: De motie is in behandeling genomen en de raad wordt voor het begrotingsdebat in november 2026 geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Jeugd-en-jeugdhulpverlening/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Gezondheid/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>